

UNIVERSITATEA “OVIDIUS” DIN CONSTANȚA

ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE UMANISTE

DOMENIUL DE DOCTORAT - FILOLOGIE

TEZĂ DE DOCTORAT

Rezumat

Conducător de doctorat

Prof. univ. dr. EMILIA- DOMNIȚA TOMESCU

Student-doctorand

NISTOR FLORENTINA

CONSTANȚA, 2013

UNIVERSITATEA “OVIDIUS” DIN CONSTANȚA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE UMANISTE

DOMENIUL DE DOCTORAT - FILOLOGIE

**STRUCTURA LEXICO-SEMANTICĂ A NUMELOR DE FAMILIE
DOBROGENE**

Conducător de doctorat

Prof.univ.dr. EMILIA DOMNIȚA TOMESCU

Student-doctorand

NISTOR FLORENTINA

CONSTANȚA, 2013

CUPRINS

Introducere.....	4
CAP.1. Numele de familie - caracterizare generală.....	10
CAP.2. Numele de familie dobrogene delexicale.....	18
CAP.3. Numele de familie deonomastice.....	73
3.1. Numele de familie deantroponimice.....	73
3.2. Numele de familie detoponimice.....	108
CAP. 4. Numele de familie provenite de la cuvinte împrumutate	115
4.1. Numele de familie rusești din Dobrogea.....	116
4. 2. Numele de familie sârbești din Dobrogea.....	124
Cap. 4. 3. Numele de familie ucrainene din Dobrogea.....	127
CAP. 5. Concluzii	134
Lista abrevierilor.....	145
Bibliografie.....	146

Cuvinte- cheie: antroponimie, delexicale, deantroponimice, detoponimice, onomastică.

Introducere

Dobrogea este un habitat istoric și geografic care face parte din teritoriul României și Bulgariei, teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră. Regiunea era cunoscută în trecutul istoric sub numele de Sciția Mică. Din punct de vedere administrativ cuprinde, în România, județele Tulcea și Constanța, iar în Bulgaria, regiunile Dobrici și Silistra. Așezată la răscrucea a două drumuri, dintre care unul unea Marea Nordului cu Marea Neagră străbătând Europa centrală, iar celălalt, porturile Mediteranei orientale cu stepele pontice, istoria i-a hărăzit Dobrogei de-a lungul veacurilor o soartă zbuciumată. Rând pe rând s-au perindat mai multe armate: ale perșilor, apoi cele romane, iar mai târziu invaziile popoarelor migratoare au fost urmate de stăpânirea musulmană, Dobrogea devenind între timp drumul de invazie al armatelor din stepele Rusiei spre Balcani și Constantinopol. După anexarea de către România, în anul 1877, Dobrogea a cunoscut din nou o perioadă de pace și dezvoltare. Conform datelor recensământului din 2011, cele două județe din partea românească a Dobrogei au o populație de 897.165 de persoane, respectiv, 684.082 de persoane în jud. Constanța și 213.083 în jud. Tulcea, și sunt majoritatea români (inclusiv aromâni). Alte grupuri semnificative sunt: turci, tătari, lipoveni și restul greci, ucraineni și bulgari. Istoria, limba și onomastica acestei zone de interferență etnologică și culturală reprezintă o tematică generală de cercetare de mare interes științific.

Teza cu titlul „Structura lexico-semantică a numelor de familie dobrogene” își propune cercetarea sistemului antroponimic dintr-o zonă specifică din punct de vedere etnic și socio-cultural - Dobrogea, axându-se pe descrierea subsistemului numelor de familie din punctul de vedere al provenienței și al structurii formale, în perspectiva comparației cu lexicul românesc și cu alte subsisteme onomastice. Rezultatele analizei numelor de familie dobrogene vor fi raportate la caracteristicile antroponimelor de același tip din restul teritoriului românesc în vederea determinării locului onomasticii dobrogene în sistemul general al numelor proprii românești.

Studiul etimologic al numelor proprii este, sub unele aspecte, mai dificil decât cel al numelor comune. Explicarea originii numelor proprii necesită documentări mai greu de realizat, ținând seama de implicarea socio-culturală a denominației personale, de determinările istorice asupra actului numirii, ceea ce impune cercetătorului o informare largă

atât asupra materialului onomastic general în relație cu vocabularul limbii, cât și asupra evoluției vieții sociale a populației teritoriului supus observației.

Identificarea și individualizarea strictă a persoanei prin nume este un fapt imposibil, căci numărul persoanelor care primesc un nume este întotdeauna superior inventarului existent de forme onomastice, astfel încât, un număr nedefinit de persoane poartă același nume simultan sau în timp. Numele, nefiind atribuit strict personal, adică unei singure persoane, se caracterizează printr-o largă circulație, printr-o frecvență mare și o productivitate deosebită, chiar dacă inventarul antroponimelor are un caracter limitat. Repertoriul antroponimic este fixat în timp, având o structură relativ stabilă, din care sunt selectate la un moment dat, întâmplător sau motivat, forma sau formele care vor denumi o persoană.

Așa cum este și firesc, actul atribuirii unui nume, al denominației unei persoane, este predeterminat de tradiții și reguli specifice unui anumit mediu social sau etnic. La nivel general, fără raportare la persoana sau persoanele denumite, numele se integrează unui sistem funcțional de denominație, specific pentru fiecare limbă. În virtutea înrudirii dintre limbi, sistemele onomastice pot manifesta trăsături comune. În același timp, libertatea de alegere sau de schimbare a numelui determină mobilitatea formelor onomastice, manifestată de obicei, numai în cadrul sistemului.

Numele de persoană sunt cele mai supuse schimbărilor determinate de concepțiile despre lume și viață existente într-o anumită epocă, de evenimentele istorice, întregul sistem onomastic având un caracter dinamic. O persoană poate primi ocazional un nume din afara sistemului propriu societății căreia îi aparține, un nume străin, împrumutat, care poate să dispară împreună cu persoana sau se poate transmite altor persoane din același mediu. Perpetuarea acestuia duce la adoptarea numelui respectiv de către sistemul denominativ respectiv, în care poate întemeia o tradiție. Din acest punct de vedere, inventarul numelor de persoană are un caracter deschis. Numele cele mai răspândite, fixate prin tradiție constituie un fond principal onomastic general, greu de supus schimbării, care dă întregului sistem denominativ o mare stabilitate.

Sistemul denominativ antroponimic este constituit din *prenume*, *nume de familie* și *supranume*, subclase de forme onomastice în interdependență, alcătuind împreună sau separat o marcă de identificare și individualizare a persoanei. Din acest punct de vedere sistemul antroponimic românesc se integrează tipologiei denominative generale cu două sisteme de denumire personală: unul popular, respectiv, familiar alcătuit dintr-un nume unic (*prenume*, uneori substituit de numele de familie considerat nume individual al persoanei, sau

supranume și unul oficial, administrativ alcătuit din *numele propriu mixt* (*prenume* însoțit de *nume de familie*).

Numele de familie se constituie ca un subsistem denominativ adițional, de individualizare suplimentară a persoanei, identificată ca membru al unei familii purtătoare a unui nume comun. De obicei numele de familie dublează prenumele unei persoane într-o formulă denominativă mixtă, în cadrul căreia poate ocupa prima poziție (nume de familie + prenume) sau poziția secundă (prenume + nume de familie). Structura formulei denominative mixte poate fi mobilă sau fixă, în funcție de tradiția administrativă sau de cea instituțională. Numele de familie se distinge de prenume prin dubla sa funcție denominativă: individuală, în identificarea persoanei, ca membru al unei familii, și colectivă, în desemnarea membrilor unei familii sau a familiei, ca entitate, numind un grup de persoane legat prin rudenie directă sau indirectă.

Supranumele alcătuiesc un sistem denominativ facultativ, de individualizare suplimentară a persoanei, fiind utilizat în mod diferit în denomi-nația personală. Astfel, în sistemul onomastic oficial, supranumele dublează numele de familie, accentuând individualizarea persoanei, iar, în sistemul popular, supranumele substituie numele de familie sau prenumele, fiind unicul mijloc de individualizare a persoanei.

Atât prenumele, cât și supranumele se fixează ulterior ca nume de familie deoarece, ca inventar onomastic secundar, numele de familie provin din surse diferite: lexicale, onomastice, toponimice.

Studiul numelor de familie a constituit o preocupare principală a antroponimiei românești, care înscrie numeroase și importante contribuții teoretice și aplicative, precum și lucrări lexicografice de profil.

Perspectiva analitică a lucrării noastre ne-a orientat spre alegerea unei metodologii adecvate. Concepută ca o analiză a structurii formale a sistemului numelor de familie purtate de locuitorii Dobrogei și a locului pe care onomastica dobrogeană îl ocupă în cadrul sistemului onomastic românesc, teza se bazează integral pe material documentar.

Ea a fost structurată în patru capitole, după cum urmează: Introducere; Cap.1 Numele de familie - caracterizare generală; Cap.2. Numele de familie dobrogene de lexicale; Cap.3. Numele de familie de onomastice (3.1. Numele de familie de antroponimice și 3.2. Numele de familie de toponimice), Cap. 4. Numele de familie împrumutate și Cap. 5. Concluzii.

Pentru atingerea scopului propus a fost necesară impunerea unor obiective, mai importante fiind următoarele:

- selectarea antroponimelor din Dobrogea, ținând cont de mozaicul etnic și dialectal;
- stabilirea raportului nume propriu- nume comun; examinarea procesului de formare a numelor și a proceselor de nominalizare în antroponimie;
- analiza în plan evolutiv a numelor de familie și a modificărilor pe care le-au suferit; justificarea statutului de unitate lexicală autonomă a numelor onomastice;
- determinarea componenței lexicale și a structurii derivaționale a numelor de persoană;
- identificarea particularităților numelor de persoană în ceea ce privește frecvența acestora.

Materialul investigațiilor a fost extras din diverse surse: studii, dicționare antroponimice, dicționare enciclopedice, hărți cadastrale și geografice vechi.

Referințele necesare la onomastica actuală se sprijină pe materialul existent în dicționarele de onomastică, cărțile de telefoane, dar mai ales pe o prelucrare statistică a numelor de familie din Dobrogea, existente în arhivele Serviciului Evidenței Populației din această zonă, date la care am avut neoficial acces, pentru realizarea acestei lucrări.

Cap. 1. Numele de familie - caracterizare generală

1.1. Numele de familie alcătuiesc o subclasă a numelor de persoane, alături de prenume și supranume, având caracteristici funcționale și gramaticale distincte. Numele de familie sunt definite în dicționare și în lucrările de specialitate ca: „nume de individualizare a unei persoane, alcătuind împreună cu prenumele un nume mixt (numele de familie individual) sau a unui grup de persoane legat prin rudenie directă sau indirectă (numele de familie colectiv)” (Tomescu 1998).

Dacă în sistemul popular se folosește frecvent numele de familie unic (*Popescu, Georgescu*), în sistemul oficial numele de familie însoțește prenumele (*Gheorghe Ionescu*). Spre deosebire de prenume și supranume, numele de familie are un caracter oficial, fixând uneori formele populare.

Ca nume proprii secundare, de individualizare suplimentară, numele de familie apar mai târziu în sistemul onomastic românesc, fiind de obicei la bază *supranume calificative (porecle), patronimice, matronimice, de indicare a originii locale sau a situației sociale,*

fixate oficial întregii familii. Trăsătura caracteristică a acestui tip de nume o constituie dubla funcție denominativă în sistemul onomastic (Tomescu 2001: 382).

Istoria numelor de familie este relativ recentă, fiind legată de oficializarea supranumelor individuale, mai rar, colective, ca nume suplimentar de identificare (sec. al XIX-lea). Astfel, primele dispoziții legale cu privire la folosirea numelor de familie apar în „Sobornicescul hrisov” din 1785 emis de Alexandru Mavrocordat în Moldova și în „Codica civilă a Moldovii” a domnitorului Scarlat Calimachi din 1817, cunoscută sub numele de „Codul Calimach”. Oficializarea numelui de familie determină așezarea întregului sistem denominativ pe alte criterii, ceea ce nu înseamnă că reglementările juridice au modernizat formele onomastice în sine, ci modul lor de întrebuințare.

1.2. Cu toate că numele de familie apar relativ târziu, numele suplimentare (adiționale la prenume) se regăsesc în sisteme onomastice de dublă denotație din cele mai vechi timpuri. Astfel, în antichitate, popoarele foloseau numele unic la care, incidental, se adăuga acela al clanului, al tribului sau al tatălui: la greci, patronimul format cu suf. *-ide*; la romani se folosea regimul numelui triplu (*praenomen*, *nomen gentilicium* și *cognomen*) sau quadruplu, cu un *agnomen* în plus (Constantinescu 1963).

Cap.2. Numele de familie dobrogene delexicale

2.1. *Numele de familie delexicale* alcătuiesc o subclasă a numelor de familie, tipologizate după criteriul provenienței, fiind rezultatul fixării numelor comune în sistemul onomastic, prin schimbarea funcției denominative, a conținutului semantic și a statutului gramatical (Tomescu 2007). În ansamblul numelor de familie, *numele de familie delexicale* ocupă o poziție predominantă, în raport cu *numele de familie deonomastice*, provenite de la numele proprii (*nume de familie deantroponimice* și *nume de familie detoponimice*).

Transferul numelor comune în clasa numelor proprii în procesul de onomasticizare este bine reprezentat în ansamblul numelor de persoane românești, precum și în cel al altor tipuri de nume proprii. În cazul numelor de familie, fixarea numelor comune într-o nouă clasă se realizează prin intermediul supranumelor de calificare, mai ales a celor de tip poreclă. Procesul devenirii supranumelor calificative, ca nume de familie este încheiat prin oficializarea numelor de familie.

Vom prezenta numele de familie delexicale dobrogene cu intenția de a descrie sistemul antroponimic oficial, administrativ în perimetrul unei arii onomastice regionale,

raportabil la sistemul onomastic național. Descrierea numelor de familie dobrogene delexicale se face în cadrul unei sistematizări care cuprinde distribuția lexico-semantică a numelor comune care sunt sursa numelor de familie actuale, precum și structura morfologică a formelor onomastice rezultate.

2.2. Numele de familie dobrogene delexicale

Am clasificat numele de familie în funcție de repartizarea pe câmpuri lexico-semantică a numelor comune, care alcătuiesc etimonul apropiat al numelor de familie.

Prezentarea numelor de familie dobrogene, având în vedere distribuția lexico-semantică a numelor comune de origine, se face sub raport cantitativ, în ordinea numărului de nume proprii provenite din nume comune aparținând aceluiași câmp lexico-semantic. Comparativ cu totalitatea câmpurilor lexico-semantică ale vocabularului românesc, se va observa productivitatea onomastică a anumitor câmpuri, care cuprind nume comune apte de a fi transferate în denotația personală, spre deosebire de alte câmpuri cu nume comune netransferabile în sistemul antroponimic.

Câmpurile lexico-semantică care constituie o sursă a numelor de familie dobrogene sunt următoarele (le redăm în ordinea productivității onomastice):

- câmpul lexico-semantic al florei;
- câmpul lexico-semantic al faunei;
- câmpul lexico-semantic al obiectelor;
- câmpul lexico-semantic al alimentelor;
- câmpul lexico-semantic al corpului omenesc;
- câmpul lexico-semantic al fenomenelor naturale, noțiuni de timp(meteorologie);
- câmpul lexico-semantic al meseriilor;
- câmpul lexico-semantic al universului casei(gospodărie);
- câmpul lexico-semantic al formelor și accidentelor de teren;
- câmpul lexico-semantic al uneltelor și obiectelor cu întrebuințări speciale;
- câmpul lexico-semantic al materialelor(substanțelor);
- câmpul lexico-semantic al agriculturii.

Corespunzător câmpurilor lexico-semantică identificate, putem descrie 12 tipuri de nume de familie dobrogene provenite din nume comune.

Materialul prezentat indică formarea în antroponimia dobrogeană a unei subclase onomastice alcătuită din nume de familie de proveniență lexicală. Clasificarea numelor comune de bază pe câmpuri lexico-semantică arată implicarea în procesul de onomasticizare

a formelor lexicale numai a anumitor câmpuri lexico-semantic, legate referențial de viața omului, a persoanei, care au un număr mai mare sau mai mic de componente apte să devină nume proprii (de exemplu, câmpul lexico-semantic al numelor de meserii vs. câmpul lexico-semantic al numelor de materii).

În cadrul fiecărui câmp lexico-semantic care constituie surse de nume proprii de familie se înregistrează cuvinte comune cu un potențial mai ridicat de transfer în clasa numelor proprii, față de altele care au apariții sporadice ca nume de familie. Exemplificăm cu câmpul lexico-semantic al numelor de meserii, în care numele comun *morar* se fixează ca nume de familie, în variate forme, simple sau derivate, cu frecvențe ridicate: NF *Moraru* [135] și numele *Boștinaru* cu o singură variantă înregistrată izolat [1].

Numele de familie delexicale fixează forme diferite ale numelui comun de la care provine: forme simple nearticulate și articulate cu articol nehotărât (NF *Rotar*, NF *Rotaru*, *Rotariu*), forme simple de singular sau plural (NF *Bardă*, NF *Barde*), forme simple masculine sau feminine (NF *Orzu*, NF *Oarza*), forme derivate cu sufixe lexicale diminutive: -aș (NF *Ciubotărașu*) -el (NF *Bumbăcel*), -ică (NF *Lopățică*), -iță (NF *Bărdiță*) etc., augmentative/peiorative: -an (NF *Orzan*), -oi (NF *Orzoi*) etc.

Numele de familie delexicale analizate au format, la rândul lor, derivate onomastice cu sufix de acomodare: -ea (NF *Bradea*) și cu sufix patronimic: -escu (NF *Orzescu*) sau marital (NF *Băltoaica*).

Unele nume de familie se fixează în formă compusă, dar analizabilă (NF *Buzămurgă*), cu frecvențe minore comparativ cu cele înregistrate de formele simple și cele derivate.

Structura și distribuția numelor de familie lexicale se integrează în modelele genarale ale denotației personale românești, deosebindu-se sub raportul frecvenței și al productivității.

Cap. 3. Numele de familie deonomastice

Numele de familie deonomastice alcătuiesc o subclasă a numelor de familie, prezentând două serii de proveniență diferită: *numele de familie deantroponimice*, provenite de la nume de persoană (prenume) și *numele de familie detoponimice*, provenite de la nume de locuri.

Cap.3.1. Numele de familie deantroponimice

Acest subcapitol analizează procesul de trecere a prenumelor de factură religioasă în clasa numelor proprii, proces bine reprezentat în ansamblul numelor de persoană românești.

Descrierea numelor de familie dobrogene deantroponimice se face în cadrul unei sistematizări care cuprinde distribuția acestora în prenume biblice și calendaristice. Fiecare prenume considerat etimon pentru numele de familie este prezentat din perspectiva originii și a formei fixate ca nume de familie (simplă sau derivată).

Prezentarea numelor de familie dobrogene deantroponimice arată faptul că acestea reprezintă un produs al culturii bizantine, tradiția bisericii ortodoxe ca un tot unitar. Formele culte au înlocuit de timpuriu numele creștine de origine latină, formate ca moștenire latină în cadrul limbii române (*Nicolae* înlocuind pe *Nicoară*, *Gheorghe* pe *Georz* etc.). Ca fenomen specific de adaptare fonetică se consideră acomodarea terminației slave *-ij*, și a sufixului grecesc *-ios*/latină *-ius* de la numeroasele nume calendaristice în *-ie*, care s-a redus apoi în *-e* ca la : *Antonie*, *Atanasie*, *Vasilie* etc. Terminația românească *-ie* ia funcția de sufix când se aplică la aceste nume, care la origine se terminau în consoană: *Archirie* din *Archir* < *Ahicar*, prin acomodare cu *Arghirie*.

La nivelul acestei subclase a numelor de familie se observă o productivitate ridicată a sufixelor onomastice: *-escu*, *-oiu*, *-ov*.

Subcapitolul supus atenției indică formarea în antroponimia dobrogeană a unei subclase onomastice alcătuită din nume de familie religioase. Analiza acestora scoate în evidență faptul că unele dintre numele religioase circulă în două forme: cea calendaristică greco-slavă și cea cu fonetism latin, sub influența catolică: *Avram*, *Abram*, *Gheorghe-George*, *Savin-Sabin* etc.

Modificarea numelor religioase se face prin supunerea acestora regulilor de scurtare: căderea unor sunete (foneme) și silabe chiar, la începutul numelui (afereză: *Adam-Damu*, *Alexandru-Sandu*, *Ghiță-Gheorghe* etc.), la sfârșitul lui (apocopă: *Mihai(l)*, *Andron(ic)*, *Ghiga(ntie)* etc. sau prin tăierea unui nume în două sau în trei părți (segmentare: *Alecsandru* > *Alec(u)* și *Sand(r)u*; *Pantelimon* > *Panteli* și *Mon*); prin modificările fonetice la care sunt supuse (metateză ca în *Lavrentie* > *Larventie* > *Arventie*; asimilare progresivă: *Iosip* > *Iosop*; asimilare regresivă: *Panteliu* > *Penteleu*; epenteză, situație în care se intercalează un sunet: *Izdrail* < *Izrail*; sincopă, se elimină un sunet din mijlocul numelui) sau prin amplificare, cu sufixe create în limba română sau împrumutate (Constantinescu: 1963).

Trebuie subliniat faptul că aceste moduri de scurtare a temei se aplică doar numelor religioase, datorită frecvenței lor foarte mari.

În cadrul numelor de familie deantroponimice identificate pe teritoriul dobrogean se observă faptul că, nucleul sistemului de nume creștine este constituit din forme puține, însă,

intens circulate, care corespund importanței și semnificației sfinților celebrați prin nume: *Alexandru*(601), *Constantin*(1386), *David*(500), *Dumitru*(1668).

Cap. 3.2. Numele de familie detoponimice

3.2. *Numele de familie detoponimice* alcătuiesc o subclasă a numelor de familie provenite din toponime. Toponimele constituie baza unor nume de familie simple: *Arieșu*, *Crișu*, *Ampoiu* sau derivate cu sufixe locale în formă nearticulată/ articulată hotărât: *-an/ -anu* (*Cârțan*, *Gorjanu*), *-ean/ -eanu* (*Moldovean/ Olteanu*), *-an/ -anțu*: (*Gataian*, *Șerbanțu*), *-ar/ -aru* (*Vălenar*, *Obedenaru*), *-inț/ -ințu* (*Grădinț/ Mehedințu*) (Tomescu 2007). În acest subcapitol vom prezenta numele de familie detoponimice existente în aria dobrogeană.

Prezentarea numelor de familie dobrogene detoponimice, având în vedere transferul acestora din clasa toponimelor urmărește productivitatea onomastică și frecvența acestei clase, după cum urmează:

3.2.1. Nume de familie formate de la nume de locuri simple prin derivare cu sufix local (în formă nearticulată sau articulată hotărât). Fixarea numelor de familie se face prin intermediul unui supranume delexical de indicare a locului de origine, a locului de reședință sau de identificare a unui locuitor dintr-o regiune, dintr- localitate etc. Analiza detaliată a numelor de familie detoponimice indică pentru majoritatea formelor de acest fel o proveniență delexicală.

În antroponimia dobrogeană am înregistrat următoarele tipuri ale numelor de familie detoponimice, clasificate după sufixul de formare și după baza toponimică a derivatului:

a) Nume de familie derivate cu sufixul *-an / -anu* (variante nearticulată și articulată hotărât a aceluiași sufix), atașate următoarelor baze:

- bază toponimică nearticulată: NL *Argeș* > NF *Argeșanu* [Constanța: 25], NL *Bacău* > NF *Băcăoanu* [Constanța: 3], NL *Mureș* > NF *Mureșanu* [Constanța:70], NL *Olt* > NF *Olteanu*.

- bază toponimică articulată hotărât: NL *Almaju* > NF *Almăjanu* [Constanța: 10], NL *Almașu* > NF *Almășanu* [Constanța: 6], NL *Arieșu* >NF *Arieșanu* [Constanța: 7], NL *Arpașu* >NF *Arpășanu* [Constanța: 1].

b) Nume de familie derivate cu sufixul *-ean / -eanu* (variante nearticulată și articulată hotărât a aceluiași sufix), atașate următoarelor baze:

- bază toponimică cu formă de non-feminin, nearticulată: NL *Agighiol* > NF

Agighioleanu [Constanța: 6], NL *Ardeal* > NF *Ardeleanu* [Constanța: 189] cu varianta grafică NF *Ardelianu* [Constanța: 3].

- bază toponimică cu formă de non-feminin, articulată hotărât: NL *Bancu* > NF *Bănceanu* [Constanța:6], NL *Batin* >NF *Bătineanu* [Constanța:2], NL *Pârcovu* >NF *Pîrcoveanu* [Constanța:1].

- bază toponimică cu formă de feminin, articulată hotărât : NL *Albăcea* > NF *Albăceanu* [Constanța: 1], NL *Alexandria* > NF *Alexandoreanu* [Constanța: 1], NL *Arcalea* >NF *Arcaleanu* [Constanța: 4], NL *Babea* > NF *Babeanu* [Constanța: 15], NL *Bistrița* >NF *Bistrițeanu* [Constanța:8].

- bază toponimică cu formă de plural, nearticulată: NL *Făurei* >NF *Făureanu* [Constanța:1], NL *Galați* >NF *Gălățeanu* [Constanța:24], NL *Ghimpați* >NF *Ghimpețeanu* [Constanța:10], NL *Nisipi* >NF *Nisipeanu* [Constanța:26].

- bază toponimică delexicală cu formă de non-feminin, nearticulată: NL *Armean* > NF *Armeanu* [Constanța: 51], NL *Bujor* > NF *Bojoreanu* [Cobadin:1], NL *Bordei* > NF *Bordieanu* [Corbu:5], NL *Breb* > NF *Brebeanu* [Constanța:6].

- bază toponimică delexicală cu formă de non-feminin, articulată hotărât: NL *Apostolu* >NF *Apostoleanu* [Constanța: 11], NL *Argintu* >NF *Arginteanu* [Constanța: 2], NL *Babicu* >NF *Babiceanu* [Constanța: 8].

- bază toponimică delexicală cu formă de feminin, articulată hotărât: NL *Albiștea* >NF *Albișteanu* [Corbu: 1], NL *Bogata* >NF *Bogățeanu* [Constanța:27]. NL *Bolboaca* >NF *Bolboceanu* [Constanța:19], NL *Boura* >NF *Bouoreanu* [Cernavodă:3].

- bază toponimică delexicală cu formă de plural, nearticulată: NL *Boboci* >NF *Boboceanu* [Constanța:1]. NL *Bosanci* >NF *Bosânceanu* [Constanța:10], NL *Butuci* >NF *Butuceanu* [Constanța:2].

- bază toponimică delexicală cu formă de plural, articulată cu articol hotărât: NL *Belciugele* > NF *Belciugățeanu* [Agigea:4].

- bază toponimică deantroponimică de formă masculină nearticulată, NL *Farcaș* > NF *Fărcășeanu* [Constanța:1], NL *Miron* >NF *Mironeanu* [Constanța:7].

- bază toponimică deantroponimică de formă masculină articulată hotărât: NL *Andreșu* > NF *Andreșanu* [Constanța: 6], NL *Angelu* >NF *Angeleanu* [Constanța: 1]. NL *Balaciu* > NF *Bălăceanu* [Constanța:71], NL *Benga* >NF *Bengeanu* [Constanța: 4].

- bază toponimică deantroponimică de formă feminină: NL *Băluța* > NF *Băluțeanu* [Constanța:6], NL *Bucura* >NF *Bucureanu* [Constanța:3], NL *Budila* >NF *Budileanu* [Constanța:7], NL *Budureasa* >NF *Budoreanu* [Constanța:2].

- bază toponimică deantroponimică cu formă de plural, nearticulată: NL *Basarabi* >NF *Basarabeanu* [N. Bălcescu:34], NL *Crăciunei* >NF *Crăciuneanu* [Constanța:30].

- bază toponimică derivate cu sufixul *-ești*: NL *Alimănești* >NF *Alimăneștianu* [Eforie: 1], NL *Amărăști* >NF *Amărășteanu* [Constanța: 5], NL *Boldești* >NF *Boldișteanu* [Constanța:3].

c) nume de familie provenite de la nume de locuri derivate cu sufixul *-eni* prin alternața sufixelor *-eni* / *-eanu*: NL *Băsceni* >NF *Băscianu* [Constanța:14], NL *Bârzăneni* >NF *Bârzăneanu* [Constanța:1], NL *Bârzan* >NF *Bârzeanu* [N. Bălcescu:1], NL *Bascoveni* >NF *Bascoveanu* [Constanța:8].

Analiza numelor de familie formate de la toponime arată pe de o parte, unitatea sistemului antroponimic românesc prin folosirea unui număr redus de sufixe: *-an/anu* , respectiv, *-ean/-eanu* (cu varianta fonetică și grafică *-ian/-ianu*) pentru a genera sistematic un mare număr de forme onomastice, iar, pe de altă parte, productivitatea aceluiași sistem prin atașarea sufixelor la o mare diversitate de baze toponimice. Unele nume de locuri de la care provin numele de familie dobrogene reprezintă forme onomastice cu surse diverse: lexicale și antroponimice, reprezentând nume transferate dintr-o clasă onomastică în alta.

Cea mai cuprinzătoare categorie configurată de tipologia numelor de familie analizate este cea a formelor care prezintă o alternanță a aceluiași sufix de tip: *-eni* / *-eanu* între baza toponimică și numele de familie derivat. Cest tip derivativ exprimă cel mai bine dinamica sistemului numelor proprii, care se transferă frecvent dintr-o clasă onomastică în alta. Baza toponimică este derivată, la rândul ei, cu sufixul *-eanu* pluralizat în *-eni*, cu valoare colectivă, de la un nume de loc, indicând obârșia locală a membrilor unei comunități rurale, Același sufix derivă și numele de familie, forma de singular a sufixului individualizând un membru al comunității denumite după locul de baștină (NL *Bascoveni* >NF *Bascoveanu*, NL *Munteni* >NF *Munteanu* etc.). Atât baza toponimică, cât și derivatul sunt la origine supranume locale, primul fixându-se ca nume de sat, al doilea, ca nume de familie.

Situația acestor nume de familie este singulară în sistem, pentru că alte nume de familie derivate de la baze toponimice care prezintă un sufix colectiv de tipul *-ești* dublează sufixul inițial adăugând sufixul local *-eanu* (NL *Zaharești* >NF *Zahareșteanu* etc.).

Bazele toponimice de la care se formează numele de familie dobrogene sunt nume de locuri diverse (nume de regiune, nume de localitate, nume de ape etc.), dar cu o distribuție geografică care depășește zone dobrogeană: NF *Piteșteanu*, NF *Olteanu* etc., ilustrând proveniența diversă a locuitorilor Dobrogei, regiune recunoscută pentru mișcările de populație și migrația persoanelor.

Cap. 4. Nume de familie străine din Dobrogea

Bilingvismul, deseori chiar plurilingvismul, nu este un fenomen unic, ci, din punctul de vedere al necesităților și posibilităților umane de comunicare chiar un fenomen general și indispensabil, care conduce la contacte lingvistice dintre cele mai diferite: atât la contacte peste granițele teritoriale, geografice sau naționale, cât și la contacte ce deschid barierele sociale; este un contact lingvistic ce pătrunde profund atât în dimensiunea geografică, cât și în cea socială.

În onomastică, fenomenul este cu atât mai puternic perceput la numele purtate de către cei strămutați către teritorii aparținând unor arii lingvistice diferite de cea de obârșie și, ulterior, la numele urmașilor lor, cu tot cu modificările suferite de-a lungul timpului. Numărul mare de nume de familie străine pe teritoriul dobrogean se explică prin specificul interetnic al regiunii. Am ales dintre numele de familie străine de pe teritoriul Dobrogei pe cele slave (rusești, sârbești, ucrainiene), pentru că am avut ca sursă și punct de reper soluțiile etimologice avizate, propuse de un specialist în slavistică (Tomici 2005, 2006).

Numele străine de pe teritoriul dobrogean prezintă interes din perspectiva relațiilor acestor nume cu sistemul românesc și al unor posibile interferențe.

Cap. 5. Concluzii

1. Sistemul antroponimic dobrogean, reprezintă un obiect de studiu pentru cunoașterea valorilor culturale ale zonei. Ansamblul antroponimic dintr-o anumită regiune reflectă relația om-mediu înconjurător, rezultatul interacțiunii celor trei factori esențiali: factorul lingvistic, geografic și cel istorico-social, ceea ce ne permite să evidențiem o serie particularități privind configurarea cât mai cuprinzătoare a unui spațiu geografic încărcat de istorie și spiritualitate.

2. Onomastica regiunii istorice Dobrogea este specifică din perspectiva originii numelor, originii numelor, a formării și frecvenței acestora, a specificului local prin exprimarea unor particularități fonetice, gramaticale și lexicale.

3. Perioada contemporană se caracterizează printr-un amalgam de nume: păstrate prin tradiție, transmise pe cale genealogică, reluate prin cultură din istorie, împrumutate din alte limbi, datorate contactului etnic, social și cultural.

4. Numele de familie dobrogene alcătuiesc un sistem administrativ, de identificare și individualizare a persoanelor, fixat oficial, care poate fi studiat în perspectivă statistică pe baza datelor complete existente la Serviciul de evidență a Populației. Inventarul numelor de familie are un caracter relativ închis, schimbările de nume fiind autorizate juridic.

5. Numele de familie dobrogene au un repertoriu bogat, reprezentat de 1269 de nume de familie standard, atribuite unui număr de 897.165 de persoane, respectiv, 684.082 de persoane în jud. Constanța și 213.083 în jud. Tulcea. Antroponimele dobrogene cu rol de nume de familie alcătuiesc un inventar onomastic unitar, care se integrează armonios sistemului antroponimic românesc general prin particularități denominative, tipologia formelor, mijloace de formare.

6. Numele de familie din Dobrogea alcătuiesc o serie onomastică specifică, influențată de specificul multietnic și multicultural al zonei reprezentate, cu numeroase nume străine purtate uneori chiar de români. Amestecul de populație caracteristic Dobrogei este reprezentat de abundența variantelor populare și regionale, precum și de numeroasele forme onomastice specifice altor regiuni.

7. Alcătuind un sistem denominativ de individualizare complementară a prenumelui, numele de familie dobrogene, ca și cele din întregul repertoriu general românesc, s-a format mai târziu (sec. al XIX-lea), preluând inventarul supranumelor, care exercitau din perioada medievală rolul de denotație suplimentară a persoanei.

8. Numele de familie nu au un inventar propriu, integrând prin transfer onomastic nume comune, antroponime și toponime. Clasificarea după criteriul de proveniență a formelor numelor proprii grupează trei categorii de nume de familie dobrogene: nume de familie delexicale, nume de familie deantroponimice și nume de familie detoponimice, ultimele două categorii reunindu-se ca nume de familie deonomastice.

9. Numele de familie dobrogene delexicale sunt provenite din nume comune care se încadrează în următoarele câmpuri semantice: câmpul lexico-semantic al florei:

- câmpul lexico-semantic al faunei;
- câmpul lexico-semantic al obiectelor;
- câmpul lexico-semantic al alimentelor;
- câmpul lexico-semantic al corpului omenesc;
- câmpul lexico-semantic al fenomenelor naturale, noțiuni de timp(meteorologie);
- câmpul lexico-semantic al meseriilor;

- câmpul lexico-semantic al universului casei (gospodărie);
- câmpul lexico-semantic al formelor și accidentelor de teren;
- câmpul lexico-semantic al uneltelor și obiectelor cu întrebuințări speciale;
- câmpul lexico-semantic al materialelor(substanțelor);
- câmpul lexico-semantic al agriculturii.

10. Numele de familie încadrabile în câmpurile lexico-semanticale ale numelor comune de proveniență se deosebesc prin frecvență și productivitate.

11. Numele de familie deonomastice, care au ca sursă numele de persoană și numele de locuri s-au fixat prin intermediul supranumelor patronimice, matronimice și maritale în cazul formelor provenite de la antroponime și a supranumelor locale, în cazul formelor provenite de la toponime.

12. Procedeele de formare a inventarului de nume de familie reprezintă fie utilizarea numelui de origine (formă lexicală, antroponimică sau toponimică) în forma simplă, fie prin derivare cu sufixe specializate (patronimice), respectiv, locale cu productivitate variabilă.

13. Sufixele patronimice specializate în derivarea numelor de familie dobrogene sunt reprezentate de sufixul *-escu* și, mai rar, de sufixul *-ov*.

14. Derivarea numelor de familie provenite de la nume de locuri se manifestă unitar prin specializarea sufixelor locale *-ean/-eanu*, mai rar, *-an/ -anu*.

15. Dezvoltarea sistemului numelor de familie dobrogene se dovedește a fi parte integrantă a sistemului antroponimic românesc general, particularitățile zonale fiind doar de ordinul frecvențelor sau al distribuției numelor.

16. Numele proprii străine sunt prezente pe teritoriul dobrogean mai mult decât în alte zone, caracterizându-se prin procedee de formare a numelor de familie similare celor românești, prin tipare de derivare comune, diferențiindu-se prin formele sufixelor, unele împrumutate și de numele proprii românești.

Bibliografie

- Andrei, Maria, 1994, „Variante lexico-semantică ale numelor calendaristice”, în *Analele Universității de Vest din Timișoara*, Seria Științe Filologice, 32, Timișoara, p. 97-105.
- Avram, P., 1995, „Probleme de gramatică a numelor proprii”, în *Studii și cercetări de onomastică*, I, 1, Universitatea din Craiova, p. 57-60.
- Bălan-Mihailovici, Aurelia, 2003, *Dicționar onomastic creștin – Repere etimologice și martirologice*, București, Editura Minerva.
- Bărboi, Constanța, 1999, *Onomastică și istorie*, București, Editura Univers Enciclopedic.
- Benedek, Piroška, 1982, „Posibilități ale cercetării comparative a numelor de persoane”, în *Studii de onomastică*, 3, Academia Română, Cluj-Napoca, p. 12-23.
- Bilețchi - Albescu, I., 1935, „Un capitol de patronimie românească. Genitivul patronimic”, în *Anuarul Liceului „Dragoș Vodă”*, Câmpulung Moldovenesc, p. 3-21.
- Bilețchi - Albescu, I., 1939, „Nume de popoare și elemente slave în patronimia românească”, în *Anuarul Liceului „Dragoș Vodă”*, Câmpulung Moldovenesc, p. 1-72.
- Bolocan, Gh., 1978, „Despre grafia numelor proprii în documentele slavo-române”, în *Limba română*, XXVII, 3, Academia Română, București, Editura Universității din București, p. 221-226.
- Brâncuș, G., 1996 „Nume de familie din comuna Peștișani, Gorj”, în *Studii și cercetări de onomastică*, II, 1, Universitatea din Craiova, p. 5-25.
- Burci, Iustina, 1999, „Antroponime românești. Structură silabică”, în *Analele Universității din Craiova*, XXI, 1-2, Craiova, Editura Universitaria, p. 148-154.
- Burci, Iustina, 2000, „Antroponime provenite de la apelative. Evoluție diacronică”, în *Arhivele Olteniei*, XVI, Academia Română, Craiova, p. 171-180.
- Burci, Iustina, 2001, *Antroponimie în diacronie*, Craiova, Editura MJM.
- Candrea, A. I., 1896, *Poreclele la români*, București, Editura Librăriei Socec & Comp.
- Constantinescu, N. A., 1963, *Dicționar onomastic românesc*, București, Editura Academiei Române.

Cosniceanu, Maria, 1973, *Studiu asupra numelor de persoane*, Chișinău, Editura Știința.

Cosniceanu, Maria, 1991, *Dicționar de prenume și nume de familie purtate de moldoveni*, Chișinău, Editura Redacția Principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești.

Cristureanu, Al., 1980, „Aspecte referitoare la introducerea prenumelor latine livești în sistemul antroponimiei românești din sec. al XIX-lea și al XX-lea”, în: *Studia Universitatis „Babeș-Bolyai”*; *Psihologia*, XXV, 2, Cluj-Napoca, p. 2-11.

Dan, I., 2006, *Nume proprii românești*, Iași, Editura Timpul.

Dănilă. S., 1988, „Tentația onomasticii”, în *Limba și literatură*, 1, București, p. 17-24.

Dicționar de frecvență a numelor de familie din România (DFNFR), 2003, vol.1 (A-B), Craiova, Editura Universitaria.

Dicționar explicativ al limbii române (DEX), 1998, Academia Română, Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan”, ediția a-II-a, București, Editura Univers Enciclopedic.

Dinu, Mariana, 1999, „Sufixul -otă”, în *Studii și cercetări de onomastică*, V, 4, Universitatea din Craiova, p. 419-424.

Felecan, N., 2013, „Onomastica în spațiul public actual”, în *Limba română*, XXIII, 7-8, Chișinău, p. 144-147.

Goicu, Simona, 1999, *Termeni creștini în onomastica românească*, Timișoara, Editura Amphora.

Graur, Al., 1965, *Nume de persoane*, București, Editura Științifică.

Iliescu, M., 1977, „Structura semantică a urmașilor sufixului latin -arius, -aria, -arium în română și italiană”, în *Studii și cercetări lingvistice*, 6, Academia Română, București, Editura Academiei, p. 599-605.

Ionescu, Ch., 1975, *Mică enciclopedie onomastică*, București, Editura Univers Enciclopedic.

Ionescu, Ch., 2001, *Dicționar de onomastică*, București, Editura Elion.

Ioniță, V., 1987, „Cu privire la unele categorii onomastice”, în *Studii de onomastică*, 4, Academia Română, Cluj-Napoca, p.40-47.

Iordan, I., 1979, „Influența modei asupra numelor de persoană”, în *Limba română*, anul XXVIII, 1, Academia Română, București, p. 41-50.

Iordan, I., 1983, *Dicționar al numelor de familie românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.

Kis, E., 1976, „Fundamente semiotice în delimitarea termenilor poreclă/supranume”, în: *Studii de onomastică*, I, Academia Română, Cluj-Napoca, p. 127-142.

Lazia, Liliana, 1996, „Câteva considerații privind fenomenul antroponimic dobrogean”, în *Studii și cercetări de onomastică*, II, nr.1, Universitatea din Craiova, p. 51-69.

Mangra, Mariana, „Sufixul diminutival -el și rolul lui în formarea antroponimelor”, în *Studii și cercetări de onomastică*, V, 4, Universitatea din Craiova, p. 325-336.

Mihăilă, Maria, 2008, „Romanian First Names”, în *Studii și cercetări de onomastică și lexicologie*, I, 1-2, Centrul de cercetare în onomastică și lexicologie, Universitatea din Craiova, p. 62-167.

Miron-Fulea, Mihaela, 2001, „Numele proprii de persoană - între individualizare și instanțiere”, în *Analele Universității București*, XLXX, 50, București, p. 101-114.

Miron-Fulea, Mihaela, 2003, „Numele proprii metaforice în limba română actuală”, în *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*, Editura Universității din București, p. 337-348.

Miron-Fulea, Mihaela, 2005, *Numele proprii. Interfața semantică-sintaxă*, București, Editura Universității din București.

Moise, I., 1994, *Studii de onomastică*, Pitești, Editura Tehnică „Tip-Naste”.

Neculau, E., D., 1964, „Nume de persoane în cartografia din 1820 a locuitorilor din nordul Moldovei”, în *Anuarul de filologie*, XV, Iași, p. 175-190.

Nuță, I., 1969, „Porecle și supranume de femei din județul Iași”, în: *Anuar de lingvistică și istorie literară*, 20, Iași, p. 195-204.

Oancă, Th., 1995, „Tendențe noi în antroponimia românească. Schimbări de nume”, în: *Studii și cercetări de onomastică*, I, 1, Universitatea din Craiova, p. 7-24.

Oancă, Th., 1999, *Onomastică și dialectologie*, Craiova, Fundația Scrisul Românesc.

Oprescu, A., 1924, „Importanța studiului numelor de persoană”, în *Arhivele Olteniei*, III, 11, Academia Română, Craiova, p. 23.

Pașca, Șt., 1936, *Nume de persoane și nume de animale din Țara Oltului*, București, Imprimeria Națională.

Parpală, Elena, 2004, „Semiotica numelui propriu: desemnator pur vs. competență onomastică”, în *Studii și cercetări de onomastică*, XXVI, 1-2, Universitatea din Craiova, p. 95-102.

Pătruț, I., 1975, „Relații onomastice slavo-române”, în *Cercetări de lingvistică*, XX, 2, Academia Română, Cluj-Napoca, p. 137-151.

Pătruț, I., 1980, *Onomastica românească*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.

Pătruț, I., 1984, *Nume de persoane și nume de locuri românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.

Pârvan, V., 1982, *Getica, o protoistorie a Daciei*, Ediția a II-a, București, Editura Meridiane.

Petrache, T., 1998, *Dicționar enciclopedic al numelor de botez*, București, Editura Anastasia.

Pop, A., 1987, „Numele propriu - un paradox semantic”, în *Studii de onomastică*, IV, 40, Academia Română, Cluj-Napoca, p. 61 – 67.

Reguș, C., Reguș, Aspazia, 1993, „Formarea prenumelor feminine din documentele istorice”, în *Studii și cercetări lingvistice*, 5, Academia Română, București, Editura Academiei, p. 389-403.

Reguș, C., Reguș, Aspazia, 1995, „Antroponimia feminină din documentele istorice (sec. XIV-XVI)”, în *Studii și cercetări de onomastică*, I, 1, Universitatea din Craiova, p. 143-224.

Rosetti, Al., 1968, *Istoria limbii române*, București, Editura Academiei Române.

Suciu, E., 1990, „Sufix onomastic -ui”, în *Studii de onomastică*, 5, Academia Română, Cluj-Napoca, p. 57-82.

Suflețel-Moroianu, Rodica, 1998, „Numele de botez românești”, în *Coloana infinitului*, I, 4-5, Timișoara, p. 12-13.

Șodolescu-Silvestru, Elena, 1999, „Rolul semantic al apelativelor în formarea numelor proprii”, în *Studii și cercetări de onomastică*, V, 4, Universitatea din Craiova, p. 117-136.

Șodolescu – Silvestru, Elena, 2000, „Sufixul -ovăț în onomastică”, în *Studii și cercetări de onomastică*, VI, 5, Universitatea din Craiova, p. 231-234.

Todi, Aida, 2004, „Toponime și antroponime românești devenite substantive comune”, în *Agora*, Constanța, nr. 1, p. 5.

Todi, Aida, 2006, Norme și lucrări normative (III) Probleme de morfologie, în *Agora*, 4.

Toma, Ion, 1983-1984, „Despre clasificarea numelor de locuri”, în *Anuar de lingvistică și istorie literară*, A, XXX, Iași, p. 321-335.

Toma, Ion, 1990, „Etimologia de grup în toponimie”, în *Limba română*, XXXIX, nr. 5, p. 448-451.

Toma, Ion, 1996, „Onomastica românească: evoluție, tendințe, realizări”, în *Studii și cercetări de onomastică*, II, nr. 2, Craiova, p. 201-227.

Tomescu, Domnița, 1975, „Sens și context la numele proprii”, în *Studii și cercetări lingvistice*, XXVI, 3, Academia Română, București, p. 239- 246.

Tomescu, Domnița, 1975, „Bazele semantice ale opoziției nume propriu/nume comun”, în *Studii și cercetări lingvistice*, XXVI, 5, Academia Română, București, p. 112- 116.

Tomescu, Domnița, 1994, „Nume de persoane și nume de locuri românești”, în *Revistă de Lingvistică și Știință Literară*, 1, Chișinău, p. 32-37.

Tomescu, Domnița, 1995, „Aspecte ale sintaxei numelor proprii”, în *Revistă de Lingvistică și Știință Literară*, 1, Chișinău, p. 14-19.

Tomescu, Domnița, 1996, „Sufixe antroponimice românești moștenite din latină”, în *Cercetări de lingvistică*, XLIV, 2, Academia Română, Cluj-Napoca, p.34-39.

Tomescu, Domnița, 1996, „Derivarea antroponimică în perspectiva romanică: sufixele -oń(u), -oańe(a), -oń(i)”, în *Studii și cercetări lingvistice*, XLVII, 1-6, Academia Română, București, p. 241-245.

Tomescu, Domnița, 1998, *Gramatica numelor proprii în limba română*, București, Editura All.

Tomescu, Domnița, 1998 (1999), „Aspecte gramaticale ale denominației onomastice românești: numele de familie cu formă de genitiv”, în *Studii și cercetări lingvistice*, XLVIX, 1-2, Academia Română, București, Editura Academiei, p. 339-343.

Tomescu, Domnița, 1999, „Etimologia lexicală și onomastică”, în *Limba română*, XLIX, 1, Academia Română, București, Editura Universității din București, p. 240-249.

Tomescu, Domnița, 2001, *Numele de persoană la români - Perspectivă istorică*, București, Editura Univers Enciclopedic.

Tomescu, Domnița, 2005, „Tipologia numelor de persoană provenite de la numele de locuri”, în *Direcții ale lingvisticii actuale. In memoriam Magdalena Vulpe*, Editura Universității din Ploiești, p. 5-11.

Tomescu, Domnița, 2005, „Derivarea românească în contextul derivării romanice. Continuitatea sufixului latin *-aria*”, în *Limba română. Omagiu Vasile Frățilă*, Editura Universității din Timișoara, Timișoara, p. 243- 251.

Tomescu, Domnița, 2005, „Particularitățile sintactice ale numelor proprii”, în *Limba română – Structură și funcționare*, Academia Română, Editura Universității din București, București, p. 231-235.

Tomescu, Domnița, 2006, „Derivarea onomastică în limba română: sufixele antroponimice”, în *Omagiu Gheorghe Bolocan*, Craiova, Editura Universitaria, p. 552-559.

Tomescu, Domnița, 2007, „Onomasticizarea - subtip al conversiunii lexico-gramaticale”, în *Studii lingvistice. Omagiu profesoarei Gabriela Pană-Dindelegan la aniversare*, București, Editura Universității din București, p.405-410.

Tomescu, Domnița, 2007, „Derivarea lexicală și derivarea onomastică în limba română”, în *Limba română. Stadiul actual al cercetării. Actele celui de al VI-lea Colocviu al catedrei de limba română (29-30 noiembrie 2007)*, Academia Română, București, Editura Universității din București, p. 609-614.

Tomescu, Domnița, 2007, „Începuturile onomasticii românești. Antroponimia sud-dunăreană. Studii omagiale Matilda Caragiu”, în *Studii și cercetări lingvistice*, LVIII, 1, Academia Română, București, Editura Academiei, p. 195-201.

Tomescu, Domnița, 2007, „Romanitatea antroponimiei românești”, în *Limba română, limbă romanică. Omagiu acad. Marius Sala la împlinirea a 75 de ani*, București, Editura Academiei Române, p.535.-545.

Tomescu, Domnița, 2009, „Lexicografie și onomastică”, în *Studii și cercetări de onomastică și lexicologie*, II, 1-2, Centrul de cercetare în onomastică și lexicologie, Universitatea din Craiova, p. 50-66.

Tomici, M., Andronache, Persida, 2005, *Onomasticon dobrogean: nume de familie*, București, Editura Stephanus.

Tomici, M., 2006, *Onomastica sârbilor și croaților din România*, București, Editura Academiei.

Varna, Ana, 1972, „Despre specificul local al sistemului de denotație cu prenume în Țara Lăpușului”, în *Buletin științific*, 4, Baia Mare, p.50-54.

Vascenco, V., 1970, „Nume de persoană lipovenești”, în *Studii și cercetări lingvistice*, XXI, 4, Academia Română, București, Editura Academiei, p. 473- 490.

Vascenco, V., 1995, *Studii de antroponimie*, București, Editura Academiei.

Zăbavă, Elena, Camelia, 1999, „Sufixe -eș și -iș în antroponimie”, în *Studii și cercetări de onomastică*, V, 4, Universitatea din Craiova, p. 413-418.

Zăbavă, Elena, Camelia, 2000, „Rolul apelativelor în formarea numelor de familie -derivarea”, în *Arhivele Olteniei*, 15, Academia Română, Craiova, p. 199-208.

Surse:

Lista oficială a abonaților telefonici din județele Constanța și Tulcea, 2001-2002, ROMTELECOM

Pagini aurii. Județele Constanța și Tulcea, 2001-2002.